

Sygn. akt I C 102/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 grudnia 2021 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, I Wydział Cywilny, w składzie:

Przewodniczący: S.S.R. Bartosz Kasielski

Protokolant: stażysta Julia Włodarczyk

po rozpoznaniu w dniu 25 listopada 2021 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa P. B.

przeciwko Towarzystwu (...) z siedzibą w W.

o zapłatę

1. zasądza od Towarzystwa (...) z siedzibą w W. na rzecz P. B. kwotę 5.100 zł (pięć tysięcy sto złotych) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwot :

a) 4.800 zł (cztery tysiące osiemset złotych) od dnia 15 grudnia 2020 roku do dnia zapłaty;

b) 300 zł (trzysta złotych) od dnia 2 marca 2021 roku do dnia zapłaty;

2. oddala powództwo w pozostałej części;

3. zasądza od Towarzystwa (...) z siedzibą w W. na rzecz P. B. kwotę 3.199,26 zł (trzy tysiące sto dziewięćdziesiąt dziewięć złotych 26/100) tytułem kosztów procesu;

4. nakazuje zwrócić ze Skarbu Państwa – Sądowi Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi na rzecz P. B. kwotę 17,74 zł (siedemnaście złotych 74/100) tytułem części niewykorzystanej zaliczki uiszczonej w dniu 2 marca 2021 roku.

Sygn. akt I C 102/21

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 18 stycznia 2021 roku P. B. wystąpił przeciwko Towarzystwu (...) z siedzibą w W. o zapłatę kwot :

- 4.800 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 15 grudnia 2020 roku do dnia zapłaty;
- 300 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty;

a także przyznanie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, iż dochodzone roszczenie obejmuje część kosztów naprawy pojazdu uszkodzonego na skutek zdarzenia z dnia 2 listopada 2020 roku oraz poniesione koszty prywatnej ekspertyzy, zaś strona pozwana jest zobowiązana do zapłaty z uwagi na umowę obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej łączącą ją z zarządcą drogi, na której doszło do uszkodzenia pojazdu powoda.

(pozew k.4 – 21v)

W odpowiedzi na pozew z dnia 22 lutego 2021 roku Towarzystwo (...) z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa oraz przyznanie kosztów procesu według norm przepisanych.

Nie kwestionując zasady swojej odpowiedzialności pozwany wskazał, że kwota odszkodowania wypłacona przez niego w toku postępowania likwidacyjnego w całości rekompensowała doznaną szkodę, a przedstawiony przez powoda kosztorys kosztów naprawy niezasadnie uwzględniał tylko i wyłącznie części oryginalne. Jednocześnie zarzucił, że powód nie udowodnił poniesienia kosztów sporządzenia prywatnej ekspertyzy oraz, że pozyskanie jej nie było niezbędne do efektywnego dochodzenia odszkodowania.

(odpowiedź na pozew k.49 – 53)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny :

W dniu 2 listopada 2020 roku około godziny 18.00 P. B., kierując należącym do niego pojazdem marki M. (...) o numerze rejestracyjnym (...) najechał na ubytek w nawierzchni drogi położonej przy ulicy (...) w Ł..

(zgłoszenie szkody – akta likwidacji szkody na płycie CD k.43)

W dacie zdarzenia zarządca drogi był objęty ochroną ubezpieczeniową z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w Towarzystwie (...) z siedzibą w W..

(okoliczności bezsporne)

P. B. w dniu 6 listopada 2020 roku zgłosił szkodę zarządcy drogi oraz jego ubezpieczycielowi.

(zgłoszenie szkody – akta likwidacji szkody na płycie CD k.43)

W dniu 12 listopada 2020 roku ubezpieczyciel przesłał poszkodowanemu kosztorys kosztów naprawy wraz propozycją wypłaty odszkodowania w wysokości 1.373,57 złotych.

(pismo z dnia 12 listopada 2020 roku oraz kosztorys z dnia 12 listopada 2020 roku – akta likwidacji szkody na płycie CD k. 43)

Pismem z dnia 20 listopada 2020 roku ubezpieczyciel przesłał poszkodowanemu kolejny kosztorys kosztów naprawy wraz z propozycją wypłaty odszkodowania w wysokości 3.926,58 złotych.

(pismo z dnia 20 listopada 2020 roku oraz kosztorys z dnia 20 listopada 2020 roku – akta likwidacji szkody na płycie CD k.43)

P. B. zlecił przedsiębiorstwu (...) sporządzenie wyceny szkody, za co uiszczył wynagrodzenie w wysokości 300 złotych brutto.

W kalkulacji nr (...) ustalono koszt naprawy przedmiotowego pojazdu na kwotę 12.240,65 złotych brutto.

(faktura nr (...) k.28, kalkulacja naprawy k.32 – 33v)

Pismem z dnia 10 grudnia 2020 roku P. B. wezwał ubezpieczyciela do zapłaty kwoty 12.240,65 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie tytułem odszkodowania za doznaną szkodę.

(pismo z dnia 10 grudnia 2020 roku k.29)

Decyzją z dnia 28 grudnia 2020 roku ubezpieczyciel przyznał P. B. odszkodowanie w kwocie 3.926,58 złotych.

(decyzja z dnia 28 grudnia 2020 roku k. 26)

Celowy i ekonomicznie uzasadniony koszt naprawy pojazdu marki M. (...) o numerze rejestracyjnym (...) pozostający w związku przyczynowym ze zdarzeniem z dnia 2 listopada 2020 roku według cen obowiązujących w dniu zdarzenia na rynku (...) wynosił :

- a) 12.240,65 złotych – przy wykorzystaniu wyłącznie części z logo producenta pojazdu;
- b) 8.921,28 złotych – przy wykorzystaniu dostępnych części z logo producenta części.

Naprawa pojazdu mogła zostać skutecznie przeprowadzona z użyciem modułu powietrznego zawieszenia B. (część o jakości Q), która gwarantowała przywrócenie stanu technicznego do stanu sprzed szkody tak samo, jak część z logo producenta pojazdu.

Naprawa pojazdu według cen i stawek z kosztorysu pozwanego z dnia 12 listopada 2020 roku nie pozwalała na przywrócenie pojazdu do stanu sprzed szkody.

(opinia biegłego z zakresu techniki samochodowej k.67 – 87)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie przedłożonych dowodów z dokumentów oraz opinii biegłego z zakresu techniki samochodowej, przy czym tak zebrany materiał dowodowy nie był kwestionowany przez żadną ze stron.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje :

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części.

Na wstępie należy podkreślić, że na żadnym etapie postępowania nie była kwestionowana zasada odpowiedzialności zarządcy drogi - art. 415 k.c. w zw. z art. 20 pkt 4 ustawy z dnia 21 marca 1985 roku o drogach publicznych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1376) ani pozwanego towarzystwa ubezpieczeniowego – art. 822 § 1 i 4 k.c. Spór między stronami dotyczył wyłącznie wysokości należnego odszkodowania.

Nie ulega wątpliwości, że ubezpieczyciel opowiada za normalne następstwa działania bądź zaniechania, z którego szkoda wynikła. Odszkodowanie należy się tylko w granicach normalnego związku przyczynowego. Przepis art. 361 § 1 k.c. ujmuje związek przyczynowy między działaniem lub zaniechaniem zobowiązanego a powstałym skutkiem w postaci szkody jako konieczną przesłankę odpowiedzialności odszkodowawczej. Związek przyczynowy, o którym mowa w art. 361 § 1 k.c. pełni więc podwójną rolę: z jednej strony decyduje o tym czy dana osoba w ogóle odpowiada za wyrządzoną szkodę (zasada odpowiedzialności nie jest kwestionowana), z drugiej zaś – określa granice tej odpowiedzialności. Wskazana dyspozycja statuuje zasadę pełnego odszkodowania i obejmuje wszelkie poniesione straty (utracone korzyści pozostają poza sferą zainteresowania w niniejszym sporze). Wynika to jednoznacznie ze sformułowania art. 361 § 2 k.c. – „w powyższych granicach”, czyli w granicach określonych w § 1 art. 361 k.c. „naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby szkoda mu nie wyrządzono”. Zawarte w nim unormowanie opiera się na założeniach teorii przyczynowości adekwatnej i przyjmuje, iż naprawienie szkody powinno nastąpić poprzez przywrócenie stanu poprzedniego bądź też zapłatę odszkodowania pieniężnego – zależnie od wyboru poszkodowanego.

Odszkodowanie od zakładu ubezpieczeń należy się według zasad określonych w art. 363 § 2 k.c. w zw. z art. 361 § 2 k.c. co oznacza, iż jego wysokość ma odpowiadać kosztom usunięcia różnicy w wartości majątku poszkodowanego, a ściślej – kosztom przywrócenia pojazdowi jego wartości sprzed wypadku.

W orzecznictwie przyjmuje się, że odszkodowanie przysługujące od ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej za uszkodzenie pojazdu mechanicznego obejmuje niezbędne i ekonomicznie uzasadnione koszty naprawy pojazdu ustalone według cen występujących na rynku lokalnym, przy czym ubezpieczyciel jest zobowiązany zwrócić

poszkodowanemu wszelkie celowe, ekonomicznie uzasadnione wydatki, poniesione w celu przywrócenia stanu poprzedniego, do których wydatków należy zaliczyć także koszt nowych części i innych materiałów, jeżeli ich użycie było konieczne do naprawienia rzeczy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2003 roku, III CZP 32/03, OSNC 2004, nr 4, poz. 51). Jednocześnie przywrócenie rzeczy uszkodzonej do stanu poprzedniego polega na doprowadzeniu jej do stanu używalności w takim zakresie, jaki istniał przed wyrządzeniem szkody. Jeżeli do osiągnięcia tego celu konieczne jest użycie nowych elementów, to poniesione na nie wydatki wchodzą w skład kosztów naprawienia szkody przez przywrócenie rzeczy do stanu poprzedniego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1980 roku, III CRN 223/80, OSNCP 1981, nr 10, poz. 186). Naprawa uszkodzonego samochodu, co do zasady, jest możliwa przy użyciu części zamiennych, jednak zastąpienie części oryginalnych nowymi nieoryginalnymi zawsze skutkuje spadkiem wartości pojazdów. Może też mieć wpływ na bezpieczeństwo jazdy lub estetykę wykonanej naprawy. Dokonanie naprawy przy użyciu części nowych i oryginalnych stanowi koszt ekonomicznie uzasadniony (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 5 lutego 2015 roku, I ACa 506/14, Lex nr 1683307).

Zakres odpowiedzialności wyznacza zatem przywrócenie pojazdu do stanu sprzed wyrządzenia szkody jako całości, co oznacza, że pojazd ma być sprawny technicznie i zapewnić poszkodowanemu komfort jazdy w takim stopniu jak przed zdarzeniem. Konieczność wymiany uszkodzonej części stanowi niewątpliwie normalne następstwo działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła (art. 361 § 1 k.c.), a jeżeli nie da się jej naprawić w taki sposób, aby przywrócić ją do stanu sprzed zdarzenia wyrządzającego szkodę, musi zostać zastąpiona inną. Pozostaje do wyjaśnienia, na czym polega strata poszkodowanego, którą zobowiązany jest naprawić odpowiedzialny za szkodę, a w szczególności, czy jest uzasadnione także ekonomicznie, że ma to być część nowa. Na pierwszy rzut oka wydaje się, że zastąpienie części już eksploatowanej, nieraz przez znaczny okres, nową częścią powoduje, że poszkodowany zyskuje, gdyż w jego pojeździe pojawiła się część mająca większą wartość niż ta, która uległa zniszczeniu. Nie jest to jednak wniosek trafny, gdyż część po połączeniu jej z pojazdem nie może być oceniana jako samodzielny przedmiot obrotu, lecz staje się jednym z elementów, które należy brać pod uwagę przy ocenie poniesionej straty. Stratę tę określa się przez porównanie wartości pojazdu przed zdarzeniem wyrządzającym szkodę i po przywróceniu go do stanu poprzedniego. O tym, że zamontowanie części nowych w miejsce starych prowadzi do bezpodstawnego wzbogacenia poszkodowanego można mówić tylko wtedy, gdyby spowodowało to wzrost wartości pojazdu jako całości (por. uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2012 roku, sygn. akt III CZP 80/11, OSNC 2012/10/112).

Podzielając w całej rozciągłości zaprezentowane powyżej poglądy judykatury, Sąd uznał, że okoliczności wskazane w cytowanych orzeczeniach odpowiadają realiom niniejszej sprawy. Po pierwsze, z opinii biegłego z zakresu techniki samochodowej bezsprzecznie wynikało, że naprawa dokonana w oparciu o kosztorys sporządzony na zlecenie ubezpieczyciela nie pozwalała na przywrócenie uszkodzonego pojazdu do stanu sprzed szkody. Ponadto w ekspertyzie wskazano 2 warianty wyliczenia ekonomicznie uzasadnionych kosztów naprawy – z uwzględnieniem wyłącznie oryginalnych części z logo producenta oraz z uwzględnieniem dostępnych części z logo producenta części. Jednocześnie biegły stwierdził, że dokonanie naprawy z wykorzystaniem części o jakości Q pozwoli na przywrócenie pojazdu do stanu sprzed szkody.

W świetle przedstawionych argumentów Sąd określił wartość kosztów naprawy uszkodzonego pojazdu na łączną kwotę 8.921,28 złotych. Sam fakt, że biegły zaprezentował alternatywną wersję procesu naprawy samochodu z użyciem części o jakości Q nie prowadził do automatycznego jej wykorzystania dla potrzeb rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. W przypadku każdorazowej opinii o charakterze dwuwariantowym to na sądzie spoczywa bowiem ostateczna decyzja w zakresie wykorzystania jednej z nich. Dokonując ustaleń w powyższym zakresie Sąd miał na względzie fakt, że w wyniku przedmiotowego zdarzenia uszkodzeniu uległ pojazd 10 – letni, o przebiegu ponad 300.000 km. Jednocześnie nie można tracić z pola widzenia, że biegły jednoznacznie stwierdził, iż wykorzystanie części zamiennych o jakości Q w pełni pozwoliłoby na przywrócenie samochodu powoda do stanu sprzed szkody. W tej perspektywie brak było podstaw do uznania, że naprawa powinna zostać dokonana przy użyciu wyłącznie elementów oryginalnych z logo producenta.

W konsekwencji Sąd uznał, że uzasadniony ekonomicznie koszt naprawy samochodu M. (...) o numerze rejestracyjnym (...) w związku ze zdarzeniem z dnia 2 listopada 2020 roku wyniósł 8.921,28 złotych. Z uwagi na fakt wypłaty przez pozwanego w toku postępowania likwidacyjnego kwoty 3.926,58 złotych, a także treść żądania powoda i art. 321 §

1 k.p.c. Sąd zasądził na rzecz P. B. kwotę 4.800 złotych, stanowiącą częściową różnicę między sumą odszkodowania należnego, wypłaconym przez ubezpieczyciela.

W ocenie Sądu na uwzględnienie zasługiwało również roszczenie o zapłatę kwoty 300 złotych tytułem poniesionych kosztów sporządzenia ekspertyzy przez niezależnego rzeczoznawcę. Zgodnie z uchwałą Sadu Najwyższego z dnia 18 maja 2004 roku (III CZP 24/04, OSNC 2005, Nr 7–8, poz. 117) odszkodowanie przysługujące z umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów może – stosownie do okoliczności sprawy – obejmować także koszty ekspertyzy wykonanej na zlecenie poszkodowanego. Jednocześnie ustalenie, czy wydatki te mieszczą się w ramach szkody i normalnego związku przyczynowego winna być dokonywana na podstawie konkretnych okoliczności sprawy, a w szczególności po przeprowadzeniu oceny, czy ich poniesienie było obiektywnie uzasadnione i konieczne, także w kontekście ułatwienia określenia prawidłowo konkretnego ubezpieczyciela, jak i ułatwienia zakładowi ubezpieczeń ustalenia okoliczności wypadku i rozmiarów szkody (wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie z 26.05.2017 r., II Ca 1611/16, LEX nr 2382230). Na gruncie niniejszej sprawy uznać należy, że pomiędzy poniesieniem tego wydatku, a zdarzeniem wywołującym szkodę istniał normalny związek przyczynowy, a poniesienie tych kosztów było obiektywnie uzasadnione i konieczne w celu ułatwienia określenia rozmiarów szkody. Powód zlecił sporządzenie prywatnej wyceny szkody po otrzymaniu od ubezpieczyciela pierwszego kosztorysu, który w świetle ustaleń dokonanych w niniejszej sprawie, należało uznać za znacznie zaniżony. Ponadto nie można stracić z pola widzenia faktu, że powód jako osoba fizyczna, a nie przedsiębiorca, nie miał specjalistycznej wiedzy z zakresu procesu i kosztów naprawy pojazdów. Z tego względu jedynie uzyskanie opinii od profesjonalisty pozwoliło mu na ustalenie, że kwota przyznanego mu świadczenia odszkodowawczego nie odpowiadała faktycznej wysokości szkody. Tym samym Sąd nie miał wątpliwości, że poniesienie przez P. B. przedmiotowego wydatku było konieczne i uzasadnione.

Z powyższych względów Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda łącznie kwotę 5.100 złotych (4.800 złotych + 300 złotych).

Rozstrzygnięcie w zakresie odsetek Sąd oparł na treści art. 481 § 1 k.c., zgodnie z którym wierzyciel ma prawo żądać odsetek w przypadku, gdy dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia. Należało również uwzględnić dyspozycję art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 854), zgodnie z którym zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. W niniejszej sprawie szkoda została zgłoszona przez P. B. w dniu 6 listopada 2020 roku, a zatem termin na spełnienie świadczenia przez ubezpieczyciela minął w dniu 7 grudnia 2020 roku, gdyż 30-ty dzień terminu tj. 6 grudnia 2020 roku przypadał w niedzielę. Tym samym należało uznać, że pozwany już od dnia 8 grudnia 2020 pozostawał w opóźnieniu. Jednak mając na względzie treść żądania pozwu oraz wyrażony w art. 321 § 1 k.p.c. zakaz orzekania ponad żądanie, Sąd zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty 4.800 złotych od dnia 15 grudnia 2020 roku.

W odniesieniu do kwoty 300 złotych należności uboczne przyznane zostały przy uwzględnieniu daty wezwania ubezpieczyciela do spełnienia świadczenia. Z zebranego materiału dowodowego nie wynikało, aby powód przed wszczęciem procesu domagał się od pozwanego zwrotu kosztów prywatnej wyceny szkody. W konsekwencji należało uznać, że pierwsze takie wezwanie zostało sformułowane dopiero w pozwie, który został doręczony pozwanemu w dniu 29 stycznia 2021 roku. Tym samym 30 – dniowy termin na spełnienie świadczenia w tym zakresie upłynął z dniem 1 marca 2021 roku (30 – ty dzień terminu, tj. 28 lutego przypadał bowiem w niedzielę), a od dnia 2 marca 2021 roku pozwany pozostawał w opóźnieniu i od tego dnia Sąd zasądził od niego odsetki ustawowe za opóźnienie, zaś w pozostałym zakresie oddalił powództwo.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 zd. 2 in principio w zw. z art. 98 § 3 w zw. z art. 99 k.p.c. uznając, że powód uległ jedynie co do nieznaczej części swego żądania (tj. jedynie co do części roszczenia odsetkowego).

Powód poniósł koszty procesu w łącznej wysokości 3.199,26 złotych obejmującej kwoty :

- 400 złotych tytułem opłaty sądowej od pozwu, ustalonej zgodnie z art. 13 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 755);
- 1.800 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego, ustalonych zgodnie z § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 265 ze zm.);
- 17 złotych tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, ustalonej na podstawie art. 1 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2006 roku o opłacie skarbowej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1546);
- 982,26 złotych tytułem wynagrodzenia biegłego – art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 755).

Jednocześnie Sąd na podstawie art. 80 ust. 1 w zw. z art. 84 ust. 2 u.k.s.c. nakazał zwrócić powodowi ze Skarbu Państwa kwotę 17,74 złotych tytułem częściowo niewykorzystanej zaliczki (1.000 zł – 982,26 zł).